

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz niedzielnych i dni świątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

Table with 4 columns: PREAMBULA WYNOŚI, rocznie, półrocznie, kwartalnie, miesięcznie. Rows include Kraków, Węgry, Niemcy, etc.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Jagiellońska L. 10. — Telefon Nr 41. Rękopisy nadsyłanych Redakcyi nie zwraca.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOVA REFORMA NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamieszkała: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafikowa w Ryńku, — Agencja J. Hopasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel Kretschmera, ul. Szewska.

Koło polskie.

Wczorajsze posiedzenie Koła polskiego rozpoczęło się o godz. 7 wieczorem. Prezes dr Głabiński wyraził zadowolenie, że postawie liczniej przybyli do Wiednia, zaznaczył jednak, że nie może się wstrzymać od ubolewania, iż zwyczajnie frekwencja posłów w Wiedniu jest słaba; wzywa więc stanowczo posłów, aby stale podczas posiedzeń parlamentu i komisji przebywali w Wiedniu, a w razie stanowczej przeszkody postarali się o urlop w prezydium Koła.

Następnie oświadczył dr Głabiński: Wobec pogłoszek dzienników, interpretujących mylnie nasze ostatnie przemówienie w Izbie, stwierdzam, że zgodnie z wolą Koła i komisji parlamentarnej, zajęliśmy rzeczowo i krytycznie stanowisko wobec finansowego przedłożenia rządu. Stanowisko to jednak wcale nie oznacza, jakobyśmy występować chcieli przeciw osobom ministrów polskich. Prezydium miało sposobność już dawniej we właściwym miejscu zaznaczyć, że przeciw ministrom polskim nie występuje i zmiany ich nie żąda, a krążące w tej sprawie pogłoski i plotki nie mają realnej podstawy.

Następnie odczytano szereg petycji, nadesłanych do Koła w różnych sprawach, między temi petycje: o odbudowanie spalonego budynku pocztowego w Jaworznie, o zmniejszenie taryf dla dowozu ładu, o budowę sądu w Mezanie dolnej, odeszły Narodowego związku polskiego w Ameryce o wysłanie delegata na kongres, petycję szweców w sprawie wyrobu obuwia przez więźniów, petycję prezydium m. Krakowa zwracającą się przeciw zaprowadzeniu podatku od wody sodowej i wód mineralnych, petycję m. Lwowa w sprawie mięsa rumuńskiego itd.

Przystąpiono do omówienia stanowiska, jakie Koło ma zająć w sprawie porządku dziennego Izby. W sprawie ustawy o opilstwie postanowiono domagać się, aby szynki były w niedziele bezwarunkowo zamknięte. Po długiej dyskusji na wniosek posła Walentego Stanisławskiego uchwalono w sprawie kongresu amerykańskiego, aby prezydium Koła porozumiewało się z decydującymi czynnikami w kraju (z marszałkiem), co do sprawy wzięcia udziału w tym kongresie. W sprawie koncepcji murarskich postanowiono odbyć osobne posiedzenie. Co do wyrobu obuwia przez więźniów w zakładach karnych, postanowiono poruczyć prezydium Koła, aby wystąpiło przeciw takiemu robotniczo-konkurencyjnym przemysłowcom; należy natomiast dać dozorem relatum na obawie, które mają także sobie sprawić u rękodzielników. Co się dotyczy sprawy budowy sądu w Mezanie Dolnej, postanowiono postarać się o oddanie tej budowy przedsiębiorstwu prywatnemu.

Na tem ukończono obrady. Wiedeń. Wczorajsze posiedzenie Koła miało przebieg spokojny. Dyskusja polityczna odpadła z powodu uchwały, powziętej przez prezydium Koła, podług której przez złożył na początku posiedzenia oświadczenie, zapewniające, że Koło nie życzy sobie zmiany ministrów polskich. Z tego powodu proponowane uchwalenie wotum ufności dla ministrów polskich również odpadło.

Rozbicie rokowań o Bank przemysłowy.

(Telegr. „Nowej Reformy“).

Wiedeń, 16 marca. Jak już donieśliśmy, rokowania w sprawie Banku przemysłowego z grupą ks. Lubomirskiego rozbiły się. Narady trwały przez poniedziałek i wczoraj do południa; brali w nich udział: ze strony Wydziału krajowego marszałek hr. Badeni i członek Wydziału krajowego Jahl, ze strony dolno-austriackiego Towarzystwa Eskontowego dyrektor Krasny, oraz ks. Lubomirski i imieniem swej grupy. Przedmiotem narad było zorganizowanie dyrekcji. Ks. Lubomirski przedstawił imieniem swej grupy na dyrektora jako jedynego kandydata, od którego nie chciał odstąpić, p. Wolskiego z Petersburga; Wolski zaś postawił następujące warunki: 60.000 kor. rocznej pensji, zagwarantowanej rocznej tanżym 20.000 kor. i dodatku reprezentacyjnego w kwocie 10.000 kor. rocznie.

Ządania te uznali zastępcy Wydziału krajowego i zastępca Tow. Eskontowego za nadzwyczajne wygórowane i nie pozostające w żadnym stosunku do zakładowego kapitału przedsiębiorstwa i nie przyjęli ich. Z tego powodu rokowania się rozbiły. Ponieważ zaś ks. Lubomirski postawił przyjęcie kandydatury p. Wolskiego za warunek wstąpienia swej grupy do Banku przemysłowego, stwierdzono protokolarnie, że układy między Wydziałem krajowym i dolno-austriackim Tow. Eskontowym z jednej strony a ks. Lubomirskim z drugiej strony rozbiły się o te wygórowane żądania kandydata grupy Lubomirskiego.

Co Wydział krajowy w tej sprawie zrobi, na razie nie wiadomo, pewnym jest tylko, że sprawa Banku przemysłowego dozna niepożądanej zwłoki.

Powszechnie wywołuje zdziwienie, że ks. Lubomirski mógł się na tyle ludzi, żeby tak przesadnie i do naszych warunków nie przystosowane żądania, mogły być przez Wydział kraj. i dolno-austriackie tow. Eskontowe przyjęte.

Rada państwa.

(Telefonem).

Wiedeń, 16 marca. Izba posłów obradowała wczoraj nad przedłożeniem o włoskim fakultecie prawniczym.

Minister oświaty Stürgkh przemawiał za utworzeniem fakultetu, który już przez szereg lat istniał.

Pos. Gostincar oświadczył, że południowi Słowianie nie sprzeciwiają się żądaniu założenia uniwersytetu włoskiego, żądają jednak także uniwersytetu słoweńskiego w Lublanie. — Natomiast mowca występuje przeciw temu, że rząd widocznie na życzenie obcego państwa wniósł przedłożenie o fakultecie włoskim, który zresztą nie powinien być założony w Tryescie.

Pos. Prokes domagał się utworzenia drugiego uniwersytetu czeskiego w Bernie.

Pos. Welich omawiał przyczyny, dla których jest za utworzeniem uniwersytetu ruskiego we Lwowie, oraz uniwersytetu słoweńskiego i długiego czeskiego.

Pos. Bugatto polemizował z wywodami p. Vastiana i prosił przyjaciół narodu włoskiego aby ustawę jak najrychlej zatwierdili.

P. Sokol zauważył, że rząd wniósł przedłożenie z przyczyn polityki zagranicznej.

Pos. Drtina oświadczył, że rząd ze względu polityczno-partijnych wniósł to przedłożenie. Mowca jest za utworzeniem uniwersytetu słoweńskiego w Tryescie obok uniwersytetu włoskiego, gdyż uważa utworzenie fakultetu włoskiego we Wiedniu tylko za prowizoryczne.

Pos. Stransky (Wszecchniemiec) oświadczył, iż radykałi niemieccy głosować będą przeciw fakultetowi włoskiemu, ponieważ są wogóle przeciwni wszelkim niemieckim wyższym szkołom.

Pos. Fuchs wyraził powątpiewanie co do ustawy. Szef sekcji Sihauer oświadczył, że wiele miejsc sędziowskich w Galicji, Dalmacji i Pobrzużu nie może być obsadzonych z powodu braku kompetentów. — Przez skrócenie służby przygotowawczej nie obniży się jakość stanu sędziowskiego, bo tylko tęży i pilni kandydaci przed wpływem trzech lat przysposzczeni będą do egzaminu sędziowskiego, wymagania zaś przy egzaminie mogą być podwyższone. Poczynione już w r. 1898 doświadczenia okazały się korzystne. Posłowie Ofner i Waldner oświadczyli się za zniesieniem elaboratów domowych. Skrócona na dwa lata praktyka sądowa nie tylko dla tych trzech okręgów, ale w całym państwie, nadaje się do dyskusji. Następne posiedzenie jutro.

Komisjo.

Wiedeń. Na posiedzeniu komisji sądowej poseł Kuryłowicz polecił przedłożenie, dotyczące skrócenia sędziowskiej służby przygotowawczej w Galicji, Dalmacji i Pobrzużu.

Następstwo po Luegerze.

Wiedeń. W sali posiedzeń Rady miejskiej w ratuszu odbyło się wczoraj posiedzenie wspólne Związku chrześcijańskich posłów do Rady państwa, do Sejnu i członków Rady miejskiej. Minister Weisskirchner poświęcił słowa wspomnieniu Luegerowi, oświadczył, że partya będzie się wystrzegła zamienienia się w jakąś specjalnie partya zawodową i pozostanie zawsze partya ludowa, a w stosunku do innych narodów będzie się kierować sprawiedliwością. Mowę Weisskirchnera przyjęło żywnymi oklaskami i uchwalono ogłosić ją, odpowiednio uzupełnioną, jako odezwę do wyborców. Następnie po przemówieniu ks. Lichtensteina nastąpiło jednomyślne proklamowanie ks. Lichtensteina przywódcą partii.

Wznowienie Sejnu węgierskiego.

Wiedeń. Zaraz po odczuciu Izby a głównie po świętach toczyć się będą ponownie rokowania czesko-niemieckie w sprawie uruchomienia Sejnu czeskiego, który ma być zwołany z początkiem kwietnia na krótką sesję.

Polityka zagraniczna Rosji.

(Tel. pet. ag. telegr.).

Petersburg, 16 marca. Duma obradowała wczoraj nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych. Referent Krupenski (nacyonalista) wywołał, że ministerstwo spraw zagr. uwzględniło

prawie wszystkie w z. r. przez Dumę wyrażone życzenia, komisya budżetowa uchwalia więc życzeń tych więcej nie powtarzać. W kwestyi udziału Finlandy w wydatkach ministerstwa spraw zagr. referent wskazał na to, że ministerstwo to służy interesom całej Rosyi, a Finlandya jest nierozłączną częścią państwa rosyjskiego i tylko dla swoich spraw wewnętrznych ma administrację podług osobnych ustaw. car zaś sam kieruje polityką zagr. Minister spraw zagr. musi w drodze ustawodawczej żądać odpowiedniego udziału Finlandy w wydatkach swego budżetu. Referent zakończył oświadczeniem, że koniecznym jest udział Finlandy w tych wydatkach w wysokości 120.000 rubli rocznie.

Min. Izwolski oświadczył przedewszystkiem, iż z powodu różnych okoliczności, w obecnych warunkach nie uważał za możliwe prosić cara o zezwolenie na oświadczenia o sprawach bieżących polityki zagranicznej, musi się więc ograniczyć do omówienia tylko kilku spraw poruszonych przez referenta.

Następnie wyjął zasadnicze podstawy wniesionego na Radzie ministrów projektu nowego budżetu dla zagranicznych organów ministerstwa, poczem oświadczył, iż zajmuje się projektem reorganizacji zagranicznych organów, w myśl życzeń wyrażonych w roku zeszłym w Dumie. Co się dotyczy udziału Finlandy w wydatkach ministerstwa spraw zagr., sprawa ta jest przedmiotem obrad osobnej komisji i projekt krótko będzie przedłożony.

Następnie pos. Miliukow w dwugodzinnej mowie omawiał politykę zagr. Rosyi i oświadczył, że polityka ta nie jest dość silną, ani stanowczą i brak jej konsekwencji i systemu; jest ona raczej szeregiem indywidualnych czynów. Po historycznej analizie kwestyi wschodniej, oświadczył mowca, że Izwolski zupełnie nie docenił hr. Arenthala, który okazał się przebiegłym przyjaciele. Wielokwestyj wschodnich pozostało nierozwiązanymi, jak n. p. sprawa kretańska. Barometr macedoński wskazuje na burzę.

Co do propozycji amerykańskiej w sprawie neutralizacji kolei mandzurskiej, mowca wskazuje na to, że Rosya nie zdążyła w tej sprawie egzaminu, ponieważ nie ustaliła swego stosunku do Chin. Propozycje te mogą być wznowione. Mowca wskazuje na trzy ważne czynniki, mianowicie sprawę otwarcia kanału panamskiego, przeprowadzenie konstytucyjnych reform w Chinach i na sprawę sojuszu angielsko-japońskiego. Reasumując swe wywody, wskazał, iż wspólne postępowanie Rosyi z Japonią przeciw Chinom jest dla Rosyi niekorzystnym; Rosya czyni wszystko, aby Chiny drażnić.

Votum zaufania dla Brianda.

(Telegr. ag. Havasa.)

Paryż. W Izbie deputowanych w dalszym ciągu dyskusji nad sprawą Duezy, prezydent gabinetu Briand oświadczył, iż przyjmuje całą odpowiedzialność na siebie i żąda od Izby zupełnej aprobaty jego postępowania. Jeżeli partya republikańska uważa jego dymisyje za konieczną, aby przystąpić do kampanii wyborczej, to jest on gotów dymisyje wnieść, ale chce on na to zwrócić uwagę, iż on był tym, który od czasu objęcia ministerstwa sprawiedliwości zorganizował kontrolę, która utrudnia Duezowi jego machiacyję i w końcu zmusiła go do stawienia się w sądzie. Łatwo jest mówić, iż nie wszyscy złodzieje znajdują się w więzieniu, ale rząd musi wrzód mieć potrzebne gwarancje, zanim dla kogoś otwiera podwoje więzienne.

Paryż. Izba deputowanych po dłuższej dyskusji przyjęła znaczną większością głosów porządek dzienny, wyrażający rządowi zaufanie.

Z parlamentu niemieckiego.

(Tel. Biura Wolffa.)

Berlin, 16 marca. Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu odbyło się głosowanie nad osobnym dodatkiem dla urzędników w prowincjach wschodnich.

Ponieważ rezultat był wątpliwy, przewodniczący skonstatował stosunek głosów. Za dodatkiem głosowało 154, przeciw 140 posłów, zatem dodatek został przyjęty.

W dalszym ciągu dyskusji nad budżetem kanclerza pos. Schönaich uzasadniał rezolucję z żądaniem poparcia przez trybunał międzynarodowych trybunałów rozjemczych.

Sekretarz stanu Schön oświadczył, że kanclerz zachowuje się sympatycznie wobec tego wniosku.

Pos. Ledebur polecał do przyjęcia rezolucję soc. dem. z żądaniem, aby kanclerz był odpowiedzialny przed trybunałem rozjemczym za swoje urzędowanie, jak i za wszystkie czynności polityczne cesarza.

Proces Tarnowskiej.

(Telegr. „N. Reformy“).

Wenezja, 16 marca. Wczoraj przesłuchiwano w dalszym ciągu Tarnowską. Przed gmachem sądownym, tuż przed rozprawą rozegrały się burzliwe sceny, ponieważ prezydent sądu zarządził, aby nie wpuszczano pań do sali rozpraw. Prezydent zwał w ostatnich dniach kilkakrotnie panie, które przychodziły na rozprawę w olbrzymich kapeluszach i nawzajem sobie przeszkadzały, aby zachowywały się spokojnie i nie przerywały rozprawy; ponieważ wzwania te nie odnosiły skutku, prezydent nie pozwolił wpuszczać pań na salę. Wskutek tego zaksza panie wyprawiły wczoraj awantury przed sądem.

Tarnowska w dalszym ciągu swych zeznań opowiada: W r. 1904 zmarł Berzewski i ja wróciłam do Kijowa. Stahl wyjechał właśnie na wojnę japońską. Wówczas prosiłam męża, aby mi pozwolił zobaczyć się z córką, on jednak odmówił temu. W lecie wyjechałam na wieś, gdzie przyjaciel mego męża, który rok przedtem przesłał mi Prytkowa, radził mi, abym udała się do Prytkowa, jako adwokata, dla uregulowania stosunków z mężem. Napisałam w tej sprawie do Prytkowa i zapowiedziałam, że przybędę do niego. Ale w kilka dni później pokasał mnie wściekły pies; chorowałam dłuższy czas. Napisałam więc do Prytkowa, że nie mogę przybyć do Moskwy i prosiłam go, aby przyjechał do Kijowa, co on też zrobił. Oświadczając mi, oświadczył, że w pierwszym rzędzie żąda od swych klientów ślepego posłuszeństwa.

Prytkow udzielił mi różnych rad i wyjechał do Moskwy, w jakiś czas potem brat mój i Stahl wrócili z wojny japońskiej; Stahl był bardzo ciężko chory i dnia 3 stycznia 1905 r. pojeździł samobójstwo, ale nie z mojego powodu, tylko dlatego, że żona jego nie chciała się z nim pogodzić. Po ukończeniu procesu z mężem moim wyjechałam z synem i Perierową do Moskwy, tam jednak nie bawiliśmy długo. Dowiedziawszy się o śmierci matki, wróciłam do Kijowa, celem uregulowania spraw spadkowych i wróciłam się o pomoc do Prytkowa. Po zatwierdzeniu tych spraw udałam się z synem, Prytkowem i Perierową do Ręgi.

Przeo: Pani żyła tam w ukryciu? Tarnowska: Nie, nigdy się nie ukrywałam. Po kilku dniach powróciłam do Kijowa, aby oświadczyć tam na stałe. Następnie wyjechałam do swej posiadłości w Otradzie, ale bez Prytkowa. Po jakimś czasie wróciłam znowu do Kijowa i urządziłam sobie mieszkanie, aby przebywać tam jesienią i zimą.

Na tem przerwano przesłuchanie.

Telegramy

z dnia 16 marca.

Wiedeń. Marszałek hr. St. Badeni odjechał do Krakowa.

Wiedeń. Stan zdrowia marszałka Dolnej Austrii ks. Lichtensteina, który od dłuższego czasu jest cierpiący, znacznie się pogorszył i lekarze doradzają mu zupełny spokój.

Wiedeń. Jak donoszą z Bryonii, d. 12 przybył tam król saski Fryderyk August.

Chartum. Przybył tu Roosevelt z żoną i córką.

Organizacja kredytu rękodzielniczego.

Lwów. Wczoraj w południe rozpoczęły się w instytucji technologicznej konferencje w sprawie organizacji kredytu rękodzielniczego. Biorą w nich udział przemysłowcy, reprezentanci ministerstwa robót publicznych i przedstawiciele organizacji robotniczych.

Przewodniczył wicepr. Izby Baczewski, a potem p. r. Sołtyński. Referent r. Weygart przedstawił plany ministerstwa, poczem sekretarz ministerstwa Währing przedstawił zasady, na jakich opiera ministerstwo tworzenie organizacji rękodzielniczych.

Rozwiązanie Sejnu węgierskiego.

Budapest. Wg. b. kor. donosi, że na wczorajszej audyencji hr. Khuenta u cesarza, cesarz zatwierdził propozycje w sprawie rozwiązania Sejmu węg. i na tej podstawie Sejm będzie rozwiązany dnia 22 b. m. mową tronową, którą w zastępstwie cesarza odczyta arcyks. Józef w zamku budzińskim.

Ruch albański.

Konstantynopol. Z różnych miast albańskich donoszą o poważnych rozruchach i olbrzymich zgromadzeniach, protestujących przeciw nauce w szkołach albańskich języka albańskiego alfabetem tureckim. W Berac w takim protestującym zgromadzeniu wzięło udział 50.000 osób; na zgromadzeniu tem spalono kilkanaście tysięcy tureckich ksiąg.

Król Ferdynand w Konstantynopolu.

Konstantynopol. Poseł bułgarski Sarafow, który z Sofii, powrócił tutaj, konferował z ministrem spraw zagr. celem ulżenia programu przyjęcia bułgarskiej pary królewskiej, która tu przybędzie 21 b. m. (Pobyt obliczony jest na 7 dni. Sultán prawdopodobnie powita parę królewską na dworcu.

Po zajęciach w Ruszczańsku.

Sofia. Wczoraj odbył się pogrzeb 20 osób zabitych podczas ostatnich starć w Ruszczańsku.

Obawiają się demonstracji. W mieście panuje ogólna żałoba, wszystkie sklepy zamknięte. Dzienniki donoszą w nadzwyczajnych wydaniach, że ułożono zabieg dla utrzymania porządku i utworzono się osobny komitet obywatelski. Ponieważ ludność jest wzburzona przeciw rządowi i obwinia oficerów, że wosko niepotrzebnie strzelali do tłumu.

Sofia. Jak z Ruszczańsku donoszą, pogrzeb ofiar rozruchów odbył się wczoraj bez jakiegos wypadku.

Ruszczenie w Persyi.

Tyflis. Kilka oddziałów wojskowych wyruszyło stąd do Persyi.

Gibrzynie strajk w Ameryce.

Chicago. Prezydent Związku palaczy i maszynistów kolejowych ogłasza, że cały personel maszynowy na liniach kolejowych między Chicago a wybrzeżem oceanu Spokojnego rozpocznie strajk. Prawdopodobnie zastrajkuje 25.000 maszynistów na 47 liniach kolei o długości 150.600 mil ang., tak, że cały ruch osobowy i towarowy będzie na nich wstrzymany.

Szkola gospodarstwa domowego.

Jutro przystąpi Rada m. Krakowa do obrad nad wnioskiem sekcji szkolnej i skarbowej w sprawie założenia miejskiej szkoły gospodarstwa domowego. Cel tej szkoły ma być dwojaki. Z jednej strony służyć ona będzie wykształceniu dziewcząt na dziełnie i znające dokładni swój zakres działania gospodynie domu i matki rodzin, z drugiej strony dopomoże kobietom, chcącym mieć z nabytych tu wiadomości zarobek, do pogłębienia wiadomości fachowych celem objęcia miejsc zarządczej restauracji, hoteli, pensjonatów, wogóle do prowadzenia większego wzorowego zakładu.

Szkół takich zagranicą jest bardzo wiele; u nas — w tym kierunku zrobiono bardzo mało. Szkoła gotowania przy liceum św. Jadwigi i Tow. gospodarstwa domowego we Lwowie, zakład p. Zamoykiej w Kuźnicach pod Zakopanem i szkoła gospodyn wiejskich w Albogowej pod Łańcutem — to dopiero słabe początki akcji koniecznej i niecierpiącej zwłoki. Kobiety nasze nie są zupełnie przygotowane do prowadzenia gospodarstwa i domu. Mamy przeważnie dwa typy gospodyn: jedne mają ciągle przed oczyma tradycje staropolskiej gościnności i gotują zawsze tak obficie, że duże ilości potraw idą na marnie; w innych domach dochodzi się do drugiej niemożliwości: doprowadza się, chcąc oszczędzać, do tego, że wszyscy wstają głodni od stoła. Co się oszczędzi na pożywieniu, wyda się potem na poratowanie zdrowia. Również nie domagają w naszych domach stosunki co do zycia bielizny i krawieczyzny.

Tym wszystkim brakom zaradzić ma projektowana szkoła gospodarstwa domowego. Założenie takiej szkoły proponował przed laty poseł Bandrowski przy szkole przemysłowej, posła ona jednak w odwołkę z projektem reorganizacji tej szkoły. — Obecny referent (prof. Wasung) proponuje utworzenie zakładu odrębnego, którego typ zaprobowała ankietą członków sekcji szkolnej i zaproszonych pań w listopadzie 1909 r. Prpponowana szkoła dawać będzie całokształt gospodarstwa domowego w różnych jego kierunkach i składać się będzie najprzód z jednorocznego kursu gospodarstwa domowego, który zapozna uczenie z prawami i obowiązkami obywatelskimi, przysposabiając je w ten sposób do późniejszego życia w społeczeństwie, wpoi w nie zasady higieny ze szczególnem uwzględnieniem wieku dziecięcego, poncy je, jak powinien wyglądać dobry budżet rodziny, da im konieczną wprawę w szytciu bielizny i krawieczyźnie, cerowaniu i łańcaniu, praniu i prasowaniu, a wreszcie nauczy je całego gospodarstwa kuchennego. Teoria służyć ma tylko do uzasadnienia i objaśnienia praktycznej nauki, która główną powinna odegrać rolę.

Po rozwinięciu tej pierwszej części szkoły przystąpić będzie można do drugiej jej części składowej, t. j. do szkoły gotowania i zarządzania domem, mającej już wykształcenie zawodowe i zarobkowanie na celu. Przyjmować tu będzie się uczenie, które ukończy kurs gospodarstwa domowego w Krakowie, lub też dziewczęta, które pracując w jakichś przedsiębiorstwie, potrzebne wykształcenie praktyczne i teoretyczne tam pozyskały.

Trzecią część składową szkoły stanowić będą kursa specjalne i wieczorne, urządzone w miarę potrzeby. Gdyby bowiem szkoła gospodarstwa oddziaływać miała tylko na te kobiety, które do niej jako uczenie uczęszczać będą, to wpływ jej byłby wogóle zbyt małym i nie decydującym, bo wykształcił ona potrafi niewielką tylko ilość kobiet. Powinna więc starać się wpływać na szersze warstwy ludności, jeżeli już nie tak gruntownie i trwale, jak to się stać może przy jednorocznej nauce, to przynajmniej w krótszych pouczeniach w kursach, urządzanych dla tej lub owej gałęzi gospodarstwa i to tak dla pań i gospodyn samych, jak i dla służących.

Wydatki stałe na utrzymanie szkoły wynosić będą 13.300 kor. (lokal 3000, pensya dwóch nauczycielek 4000, wynagrodzenie innych nauczycielek 500, środki naukowe 400, opał itd. 1650, środki żywności zużyte w kuchni 3750); wydatki jednoroczowe na urządzenie 6200 kor. (38 uczenie po 100 kor. rocznie, 48 uczenie po

7 kor. 50 hal. miesięcznie za wiktuały. Pozostaje do pokrycia suma 5750 kor. Jeżeli przyjmemy minimalne subwencje...

O ile nie zajdą jakieś nieprzewidziane przeszkody, kurs gospodarstwa domowego będzie otwarty 1 września b. r. Termin otwarcia...

Referent przedłożył następujące wnioski: I. Rada miasta uchwała założyć miejską szkołę gospodarstwa domowego...

Koncert kwartetu Marteau i Beckera.

W porównaniu z współczesnymi kwartetami smyczkowymi, ten, który wczoraj gościł w sali starego teatru, należy do najlepszych...

Wobec tego, produkcja wczorajszego koncertu mogła wprawdzie w zachwyt bez zastrzeżeń, w podziw bezwzględny, mogła rozweselać...

Kronika.

Dziś: Kraków, środa 16 marca.

Kalendarzyk kościelny: Hilarego b. m. i Tacyana m.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 5 min. 53, zachód o godz. 5 m. 44...

Teatr miejski imienia Słowackiego: "Wesele za czasów rewolucyj".

Teatr ludowy: "Mąż o dwóch żonach". Uniw. ludowy im. A. Mickiewicza: dr Kazimierz Maryan Morawski...

Powszechny wykład uniwersytecki w auli I. szkoły realnej (ul. Studencka) o godz. 6 wieczorem prof. dr Flach: "Pozytywna nauka i dzisiaj".

Pogadanka o "Rapperswyłu" o godz. pół do 8 wieczorem w Kole art.-literackim i Klubie prawników.

Próba orkiestralna w Tow. muzycznym o godz. 5 po poł.

Teatr miejski we Lwowie: "Elyp król".

Pomnik Kościuszki w Krakowie. Wczoraj odbyło się posiedzenie sekcji szkolnej Krak. Rady miejskiej...

Sekcja szkolna, po przeprowadzeniu dyskusji, przysłała do prekonaniam, że nie ma powodu do zniesienia uchwały Rady miejskiej z r. 1893...

Rada m. Krakowa odbędzie posiedzenie jutro o godzinie pół do 6 po południu. Porządek dzienny obejmie między innymi: sprawę organizacyjną...

Egzamin kwalifikacyjny na nauczycieli szkół ludowych pospółnych przed komisją egzaminacyjną w Krakowie...

Sarnańska Helena, Schrottówna Helena, Skalska Zofia, Słobodzińska Kazimiera, Słószarzówna Janina, Słószarzówna Helena...

Z uniwersytetu. Dr Adam Rutkowski, rodem z Jarosławia w Galicji, otrzymał wczoraj na tu-tejszym uniwersytecie stopień doktora filozofii.

Uniw. ludowy im. A. Mickiewicza w Krakowie urządził w ciągu lutego w sali Muzeum techn.-przemysłowego 27 wykładów z ogólną frekwencją 2596 słuchaczy...

"Gwiazda" w Krakowie odbędzie walne zgromadzenie dnia 20 b. m. o godz. 3 po południu w lokalu przy ul. św. Jana 2...

Strajk masarski w Krakowie. Sytuacja strajkowa pozostaje niezmienną. Czładek masarska trwała nadal w strajku...

W dalszym ciągu swojego pisma przeczy czeladź, jakoby pobierała wyższe płace i pracowała w lepszych warunkach...

Jak się informujemy, właściciele zakładów masarskich w Krakowie posiadają znaczny zapas wędlin i nie zachodzą obawę...

Wzmógł się ruch podróży. W ostatnich kilkunastu dniach ruch podróży na wszystkich liniach kolejowych naszego kraju wzmożył się w sposób nadzwyczajny...

dzący według rozkładu jazdy z Krakowa do Wiednia o godz. 2 po południu z powodu wielkiego natłoku podróźników opuścił dworzec krakowski o 3 kwadransie później...

W Trzebinii znów, gdzie jest centrum gromadzenia się wychodźców zarówno z Galicji, jak i z Królestwa Polskiego, podtrzymano stacjonarne bójki o miejsce...

Z dyrekcji policyj. "Gazeta Lwowska" ogłasza: Namiestnik zamianował kancelistę sądu Karola Wągę kancelistą policyjny w dyrekcji policyjnej w Krakowie.

Z sali sądowej. Wczoraj w kraj. sądzie karnym w Krakowie odbyła się rozprawa przeciw 49-letniemu Stanisławowi Wojtaszkowi...

Smiertelny wypadek podczas ćwiczeń wojskowych. Z Czerniowic telegrafują. Podczas ćwiczeń strzelania 41 pułku piechoty walczył dojrzały Jan Bilous...

Obława na bandytów. Pisma warszawskie donoszą: Dokonany przed kilku dniami napad bandytów na folwark Daniewicz i zabicie s. p. Dzierżanowskiego...

Widocznie jednak zaniepokoila bandytów działalność policyjną po zabójstwie s. p. Dzierżanowskiego, bo oto umyślnie onegdaj gniazdo swoje opuścili i w tym celu już przywołali furankę...

Przedwzrostkiem ujęto dwóch znanych i oddawna poszukiwanych bandytów, braci Jarumińskich, oraz ich wspólnika, Wietrzaka...

bandytów miał przy sobie brzoźnię. Wreszcie aresztowano Bronisławę Marczakową, która była gospodynią gniazda złodziejskiego...

Kieszonkowy telegraf bez drutu. Z Berlina donoszą: Prof. Corcobotani demonstrował tu swój wynalazek kieszonkowego telegrafu bez drutu...

Pożar w Monaco. Z Paryża telegrafują: Dzielniki donoszą z Monaco, że część dzielnicy św. Antoniego zgorzała.

Rewizja senatorska w Moskwie. Z Petersburga telegrafują: Senator Garin, przeprowadzający rewizję w intendenturze moskiewskiej...

Orkan. Z Lizbony telegrafują: Jak donoszą z wysp azorskich, szalał tam gwałtowny orkan 33 osób zginęło.

Zmarli. Anna z Gutwińskich Wernikowska, umarła w Krakowie, przeżywszy lat 66.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca: Michał Konopiński.

Żach przejeżdżających.

Kraków, 15 marca. HOTEL KRAKOWSKI: Feliks Sandoz z Sobolewic, Stefan Reichard z Krzeszowic...

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 15 marca. Losy: a) procentowe: Austriackie zakł. kred. z obl. pr. z r. 1880 3-pro. 300 75...

Zamknięcie giełdy.

Wiedeń, 15 marca. Zamknięcie giełdy o g. 3 m. 10. (Waluta koronowa.) Akcje: Austr. Zakł. kred. 680 50...

Bluzy, Halki, Czapki sportowe, Woale gazowe, Welonki, Szale jedwabne i koronkowe, Rękawiczki, Pióra strusie, Żaboty, Krawaty, Kołnierze, Hafty szwajcarskie, Keronki, Wstążki, Paski, Pończochy, Materye jedwabne, Krepiny, Aplikacje, Tiule na bluzy.

Taśmy, guziki oraz przybory do szycia domowego. Perfumy i Mydła.

poleca

162 4 0

Zwemunt Slimakowski Kraków, Linia A-B. Ceny niskie bez konkurencji. Uwaga. W niedziele i święta magazyn zamknięty.

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany Józefa Ruleszy naprzeciw cmentarza w Krakowie...

"Skarga to straszna" Rzecz o "Róży" J. Katerli, napisał Stanisław Brzozowski.

Fabryka wyrobów masarskich Józefa Bialika Kraków, Floryńska 51, potrzebuje zaraz czeladzi masarskiej.

Dyrekcja koncertów krakowskich.

Koncerty w Starym Teatrze. W piątek dnia 18 marca 1910 r. recital fortepianowy 35 60 0 Haliny Skowrońskiej (Beethoven, Mozart, Schumann, Chopin, Paderewski, Różycki, Liszt).

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.

Nowo utworzona Domowa Kuchnia Jarska "Przyrod" Rynek gł. 1. 44, Linia A-B. Dziś: Obiad (od godz. 12).

SKŁAD FORTEPIANÓW B. GABRYELSKA KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 35 otrzymany na skład Fortepian z klawiaturą lukowaną i klawiaturą promienistą

Kilkadziesiąt gasiorów 2 i 4-litrowych, oraz inne wyroby ze szkła, tania do sprzedania.

Obiady domowe w domu i na miasto. — Zaczise 1. 14, II piętro, na prawo. 97 11 0

Czytelnia naukowa i beletrystyczna Wszelkie nowości piśmiennicze z zakresu beletrystyki i nauki, w języku polskim, francuskim, angielskim i niemieckim.

Wydawnictwo "Nowej Reformy" Józef Gład. Oporni, powieść w 2 tom. o tle prześladowania unitów 4- 2 40 B. Bolesławita. Para Czerwona, powieść w 2 tom. 1 20

Zakład pogrzebowy JANA WOLNEGO przy ul. św. Tomasza 1. 4, tuż przy placu Szczepańskim. — Telef. Nr 336

Starszy urzędnik państwowy przyjmie administrację kamienicy, ewentualnie inne odpowiednie zajęcia popołudniowe. Zgłoszenia pod R. do Administracji "N. Reformy". 2016 2 3

SALON MALARZY POLSKICH Kraków, Floryńska 37. poleca oryginalne obrazy olejne, akwarele, pastele pierwszorzędnych artystów.

TANIO haftuje, szyje bieliznę, sukienki dla dzieci. Rynek 37, Linia A-B, oficyjny, I p. 44 3 0

Pensjonat dawniej Sremer i Kaplińskiej, Kraków, Szpitalna 19. Pokoje bardzo wygodnie urządzone, z utrzymaniem lub bez. Obiady od kor. 1 30 w domu i na miasto. 1836 6 10

Zakład artystyczno-kamieniarski BRACI TREMBECKICH Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 462. podejmuje się wykonania grobowców i pomników, tak w miejscu jak na prowincji...

Stroiciel fortepianów egzaminowany w zakładzie dla niewidomych w Wiedniu, prosi Szan. Publiczność o łaskawe poparcie przez powieszenie mu strojenia fortepianów.

Akademik zdolny korepetytor, poszukuje lekcji. — Zgłoszenia pod M. T. przyjmuje Administracja "N. Reformy". 136 11 0

Znakomite rydze kiszzone baryłki 5 kg. za 4 kor. franco wysła. Zarłwiny poczta Uście ruskie. 1656 5 5

LOWRANA Willa Central. Pierwszorządny pensjonat polski. Ceny umiarkowane. Dojazd statkiem z Rjei (Finne) lub koleją elektryczną z Abbazy-Mattuglie.

Rządca drukarni L. K. Górski.